

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/356/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115221518
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7115221518.1

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: AB 1 B.V., so sídlom: Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, registračné číslo: 56007043, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom: Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanej: S. V., nar.: XX.XX.XXXX, bytom: Q. XX, XXX XX T., štátna občianka SR, o zaplatenie 460,87 € s príslušenstvom

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 13.8.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 460,87 €, vyčíslený ročný úrok z omeškania vo výške 158,74 € a úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 460,87 € od 31.7.2015 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania spočívajúcej v úhrade trov právneho zastúpenia a súdneho poplatku.

Svoj návrh odôvodnil tým, že v zmysle § 526 zákona číslo 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka boli pohľadávky Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany (ďalej len „právny predchodca veriteľa“) vzniknuté z úverovej zmluvy číslo: XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.6.2011, na základe zmluvy zo dňa 25.7.2013 postúpené na obchodnú spoločnosť AB 1 B. V.. Právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou, ako dlžníkom dňa 23.6.2011 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „ÚZ“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“). Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 1.600 € zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovanej. Žalovaná sa zaviazala peňažné prostriedky vrátiť v 48 pravidelných mesačných splátkach po 61,29 €. Žalovaná bola povinná splácať úver v pravidelných mesačných splátkach splatných v zmysle ÚZ. Žalovaná bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom výpise čerpania splátok a úhrad, z ktorého vyplýva prehľad jednotlivých platieb žalovanej a spôsob ich započítania. V zmysle Hlavy ÚZP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bola žalovaná právny predchodcom žalobcu vyzvaná listom zo dňa 25.7.2013 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty (ak boli vygenerované) a zo zosplatených budúcich splátok, v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Podľa § 200ea zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 115a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, na prejednanie veci samej nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci

rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade s § 115a ods. 2 O.s.p., pretože ide o drobný spor. Drobným sporom sa rozumie vec, ktorej hodnota uplatnenej pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 1.000 € (§ 200ea ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2013).

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a na základe týchto zistil nasledovný skutkový stav veci:

Dňa 23.6.2011 bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový úver vo výške: 1.600 €, kedy celková čiastka splatná spotrebiteľom mala byť 2.941,92 €, mesačná splátka: 61,29 €, počet splátok: 48, ročná úroková sadzba: 31,92 €, RPMN: od 38,5 % do 40,9 % s hviezdíčkou, pričom pri hviezdíčke bolo označenie: presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru, priemerná hodnota RPMN: 20,56 %, termín splatnosti splátok: neboli uvedené, s dvoma hviezdíčkami bol odkaz: len na ďalšie vysvetlenie, že prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci, dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15.deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom začínajúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka, spôsob výplaty klientovi: bankovým prevodom klientovi, poplatok za poskytnutie úveru: 0 €, bolo uvedené aj číslo bankového účtu klienta.

V konaní boli žalobcom predložené úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - hotovostný úver s označením W. XXX v počte listov: 7, ďalej informácie o poistení dohodnutom zmluvou č. XXXXXXXXX/XXXX v počte listov: 1,5, ďalej informácie s názvom Čo by ste mali vedieť o svojom úvere. Žalobca listom zo dňa 25.7.2013 vyzval žalovanú k splateniu celého úveru v dôsledku jej omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z tejto úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, pričom dlžná čiastka mala predstavovať sumu 1.335,25 € a žalovaná bola vyzvaná zaplatiť ju najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy na ich bankový účet. Uvedený list bol podaný na poštovú prepravu dňa 29.7.2013, čo mal súd zistené z poštového podacieho hárku.

Listom zo dňa 29.10.2014 právny zástupca žalobcu oznámil žalovanej, že prevzal právne zastúpenie vo veci vymáhania pohľadávok spoločnosti AB 1 B. V. - žalobcu a ďalej jej oznámil, že pohľadávky právneho predchodcu žalobcu spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. vzniknuté z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.6.2011 boli na základe zmluvy zo dňa 12.9.2012 postúpené na žalobcu.

Z výpisu čerpania splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná čerpala dňa 24.6.2011 od právneho predchodcu žalobcu sumu 1.600 €, na ktorú sumu učinila úhrady v celkovej výške 2.083,86 €.

Podľa § 524 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 526 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

V konaní súd v prvom rade skúmal, či žalobca je naozaj oprávnený vymáhať žalovanú pohľadávku od žalovaného, t.j. či je vlastníkom uvedenej pohľadávky s príslušenstvom. Svoje vlastnícke právo, ktoré zahŕňa právo akokoľvek nakladať s uvedenou pohľadávkou, t.j. aj vymáhať ju súdnou cestou, žalobca odvodzoval od Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.9.2012, ktorá mala byť uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a žalobcom.

Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11 júna. 2003, sp.zn. 4 Obo 210/01).

I keď žalobca súdu túto zmluvu o postúpení pohľadávky v konaní nepredložil, aktívnu legitímáciu žalobcu súd odvodzoval z listu právneho zástupcu žalobcu - Oznámenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia zo dňa 29.10.2014, ku ktorému bolo priložené plnomocenstvo na zastupovanie právneho predchodcu žalobcu (postupcu - Home Credit Slovakia, a.s.) pri oznámení postúpenia pohľadávky a teda uvedený list spĺňa náležitosti relevantného oznámenia postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky a zakladá aktívnu legitímáciu žalobcu na vymáhanie danej pohľadávky.

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53b ods. 1 OZ, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, účinný do 30.11.2011, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota

ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 563 OZ, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona číslo 129/2010 Z.z., ako aj s poukazom na príslušné vyššie citované ustanovenie Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalovaná odčerpala sumu vo výške 1.600 €.

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov podľa zákona 258/2001 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi

tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Podľa § 879r veta prvá OZ, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014.

Súd teda zoberal do úvahy poskytnutie úveru žalobcom žalovanej vo výške 1.600 € na základe spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a túto zmluvu súd podrobil takzvanej sudcovskej kontrole s poukazom na vyššie citované ustanovenia zákona č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch, kedy posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd dospel k záveru, že táto neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona a preto s poukazom na § 11 citovaného zákona je nutné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

Súd dospel k záveru, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Aj napriek tomu, že sa jedná o revolvingový úver žalobca mal v uvedenej zmluve uviesť minimálne dobu trvania zmluvy spôsobom zrozumiteľným a definujúcim ukončenie zmluvy, napríklad že uvedie dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti ako dobu poslednej splátky, resp. dátum poslednej splátky úveru. Takáto definícia konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je pre bežnú priemernú fyzickú osobu bez právneho vzdelania údajom neurčitým a nezrozumiteľným a preto s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti je zmluva neplatná a preto je potrebné na ňu hľadieť tak, ako keby obsahom zmluvy ani nebola.

Ďalej súd zistil, že uvedená zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. g), t.j. neobsahuje podmienky upravujúce čerpanie úveru.

V neposlednom rade zmluva neobsahuje ani náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho zosplatenia, kedy v zmluve je len údaj o výške splátky 61,29 € mesačne, ktorá však v sebe zahŕňa časť istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky prípadne úhradu za poistenie, poplatok za možnosť zmeny splátky a podobne a tak je nutné konštatovať, že uvedený údaj nie je špecifikovaný tak, ako zákon vyžaduje. Zároveň zmluva neobsahuje údaj o poradí, v ktorom sa budú jednotlivé splátky priradovať a ako z jednotlivých mesačných splátok bude platená časť na istinu, časť na úrok, časť na ďalšie poplatky účtované žalobcom a teda jej táto časť zmluvy nespĺňa zákonom vyžadované náležitosti úverovej zmluvy.

Zmluva takisto neobsahuje ani náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j), t.j. ročnú percentuálnu mieru nákladov, kedy táto v zmluve nie je platne uvedená, nakoľko je dohodnutá v rozsahu od 38,5 % do 40,9 %, pričom presná výška RPMN mala byť oznámená právnym predchodcom žalobcu až po poskytnutí úveru. Z uvedeného je zrejmé, že RPMN nebola presne exaktne a teda i platne dohodnutá, potom aj na túto časť dohody medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaného je nutné hľadieť ako na časť neplatnú a teda vlastne neexistujúcu.

V neposlednom rade súd mal za preukázané, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) citovaného zákona, a to úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, kedy táto síce bola dohodnutá a uvedená vo výške 31,92 %, avšak táto je pre rozpor s dobrými mravmi neplatná. Súd teda podrobil sudcovskej kontrole výšku danej sadzby úroku, kedy pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku bolo potrebné prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, pohnútky a účel, ktorý sledoval a predovšetkým bolo treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.

Súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov v domácnostiach pri úveroch spotrebiteľských a ostatných, ako aj pri nových obchodoch predstavujú k júnu 2011 úrokovú sadzbu v rozsahu 10,36 až 12,90 %.

Keďže nikto, ani súd nemôže ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru, aká by prípadne medzi stranami bola v rámci udržateľných úrokov dohodnutá, výška zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť v tejto časti dojednania. Zároveň súd ešte opakuje, že táto dohoda o výške úroku nebola exaktne stanovená a dojednaná a teda už aj z toho dôvodu je zmluva neplatná.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristiť) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o pomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamena to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve teda bola dojednaná úroková miera vo výške 31,92 % ročne, pričom v čase predmetnej zmluvy pri úveroch poskytovaných bankami domácnostiam predstavovala v priemere okolo 10 až 13 % ročne. Už len samotná skutočnosť, že cena úveru je niekoľko násobne vyššia, je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžeru a vadnosti právneho úkonu. Úrok vo výške 31,92 % ročne podstatnou a absolútne neprimeranou mierou prekračuje horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo viac ako 3-násobnej výške ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže prekročil obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplátou za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Súd posúdil aj absenciu ročnej percentuálnej miery nákladov v danej zmluve a mal za to, že aj keď ide o revolvingový úver, žalobcovi nebránilo nič neuviesť v zmluve aspoň priemernú ročnú percentuálnu mieru

nákladov, avšak keďže aj tento údaj podľa § 9 ods. 2 písm. y) v zmluve chýba, súd i túto skutočnosť zohľadňoval pri posudzovaní náležitostí zmluvy, prípadne jej platnosti.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie úrokovej sadzby vo výške 31,92 % ročne za neplatné a teda výška úroku je neprímeraná, úžernícka, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku neplatná.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd mal preukázané, že žalovanej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.600 €, pričom táto na daný úver učinila úhrady vo výške 2.083,86 €.

Súd neprihliadal na účtovanie jednotlivých splátok tak, ako to učinil žalobca s poukazom na vyššie uvedený právny záver, že zmluva je neplatná. Preto súd následne porovnal sumu odčerpanú, sumu splatenú, kedy mal za to, že žalovaná dokonca splatila sumu vyššiu než odčerpala zo strany právneho predchodcu žalobcu a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V konaní bola žalovaná v celom rozsahu úspešná, avšak žiadne trovy tejto nevznikli a tieto si ani neuplatnila, preto súd o jej trovách s poukazom na § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p. nerozhodoval.

V konaní bol v celom rozsahu neúspešný žalobca, kedy si uplatnil právo na náhradu trov konania, avšak vzhľadom na jeho neúspešnosť súd o jeho trovách rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.